RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL
MỖI SỐ : 0$02
DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1050

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THU 2095

NGÀY THỨ BẢY 15 MARS 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Hanoi et Tonkin	Hanoi et Indochine	Hanoi-Etranger (Union Postale)	Hanoi-poste
Một năm.	6$00	6$90	6$50	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	5.00	5.00	5.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
62-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F.-H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
4e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

TẾ NAM-GIAO

Năm nay ở triều-đình trong Huế ta có cử hành đại-lễ tế Nam-giao; đến 19 tháng mars này thì làm lễ. Cái lễ tế-giao cũng là một cái cổ-điển của cái văn-minh phương Đông ta, khởi thủy tự nước Tàu mà nước ta cũng bắt chước. Đã lâu nay trừ có một khu-vực kinh-thành Huế, người mình hầu như quên bẵng hẳn mất cái cổ-điển ấy; gần đây nhờ dưỡng giáo-thông thuận tiện, người Nam Bắc-kỳ đi lại Huế như mắc cửi, mà một cái cổ-điển rất trang-nghiêm, rất long-trọng ấy cứ ba năm một lần, không chỉ là một việc náo-nức rộn-ràng của triều-đình trong Huế ta ưng hành cổ-sự, mà vừa là một cuộc chơi vui thú cho người thanh kẻ qui khắp cả ba kỳ. Song, gọi là một cái cổ-điển trang-nghiêm long-trọng là lấy cái ý nghĩa tế-giao theo như lý-thuyết cổ mà xét, chứ tự trong con mắt những người đi xem lễ tế-giao xét thì phần nhiều coi hầu như cái vẻ trang-nghiêm long-trọng của lễ tế-giao nó cũng cùng với bao nhiêu những cái chế-độ cũ, cái oai-quyền cũ mà phai nhạt đi mất cả rồi, không còn đủ gợi cái lòng cảm-tưởng của người ta nữa; cái lý-thuyết về lễ tế-giao sở-dĩ làm sao mà là một cái cổ-điển rất trang nghiêm long trọng, e có để những người đi xem tế-giao cả dân cả lũ chưa chắc đã có mấy người chịu để bụng nghiên-cứu chăng? Đây nhân kỳ tế-giao mà ta đem ôn lại cái lý-thuyết về lễ tế-giao, tưởng có thể giúp ve phần quan-sát cho các ngài cao-hứng trẩy Huế xem tế Nam-giao, không phải là câu chuyện nói thừa vậy.

Lễ tế-giao là một cái lễ vua tế trời đất; cái nghi-thức tế-giao thế nào thì trong lúc ta được tham quan đại lễ, sẽ được mục-kích hẳn-hoi, chắc ai cũng đều công-nhận là một cái lễ rất hoàn bị tinh-vi, tưởng trong các lễ tế ở khắp nước ta không còn có cái lễ tế nào trọng-thể hơn thế nữa. Mà lễ tế-giao sở-dĩ trọng-thể đến như thế là ngụ có một cái thâm-ý về lý-thuyết như thế này: Theo một cái lý-thuyết rất tinh-tuý của cái văn-minh phương đông ta, thì trời với người có cái cơ-quan cảm-ứng với nhau rất là nhiệm-mầu, quan-hệ với nhau rất là mật-thiết; hết thảy bình-đẳn thiên-hạ đều là con cái nhà trời; vua tức là con trưởng của trời, chịu mệnh từ trời, thay quyền trời mà cai-trị lũ con dân của trời ở nơi hạ-giới; dân có cái nghĩa-vụ phải phục tùng cái mệnh lệnh của vua, vì vua tức là trời, nhưng vua cũng có cái nghĩa-vụ phải mưu điều lạc lợi cho dân, vì dân tức là dân của trời; dân mà trái mệnh vua tức là trái mệnh trời; mà trời thì lúc nào cũng ở trên đầu trên cổ người ta, công-việc thiện ác ở nơi hạ-giới này, dù u-độc ẩn-vi thế nào, trời cũng xét biết cả, kẻ thuận theo lòng trời mà ăn ở phải đạo thì trời phù, kẻ phản trái lòng trời mà ăn ở càn dở thì trời phạt; không luận là vua là dân đều thường năm-nắm nơm-nớp về cái thưởng phạt vô hình của tầng trên thăm thẳm xanh kia mà không hề dám lúc nào sơ-hốt. Vì thế mới đặt ra có cái lễ tế-giao, chính ông vua trong nước phải thân hành đến trước linh-vị cha trời mẹ đất mà giải tỏ tấc thành, các nghi-tiết thì sửa soạn rõ cực-kỳ tiêm-tất cũng không ngại phiền, các lễ văn thì bày biện rõ cực-kỳ chỉnh bị cũng không biết mỏi, suốt trong nước từ trên chí dưới, từ già chí trẻ đều chơi mắt đinh tai về cái buổi trương-hoàng rực-rỡ, tỉnh-túc nghiêm-trang như thế mà in sâu vào óc một cái hình-ảnh thiêng-liêng hoàng-thiên hậu-thổ mà càng như khêu gợi, như nhắc-nhở đến cái nghĩa-vụ phải đối với trời : vua thì thuận theo lòng trời mà lo ngày lo đêm, cầu cho dân được thái-bình thịnh-vượng; dưới đến trăm quan phải phụng thừa mệnh vua mà tu minh chính giáo để tận trung với vua; dưới nữa đến từ dân phải tôn trọng quyền vua mà giữ pháp luật chăm nghề nghiệp để khỏi đắc tội với vua; quan tận trung với vua, dân không đắc tội với vua tức là tận trung, là không đắc tội với một đấng chịu mệnh trời ở trên thân thừ. mà vua lo cho dân được thái-bình thịnh-vượng tức là không phụ cái mệnh trời đã phó-thác cho. Cái lễ tế-giao chính là một cái lễ ông vua ra đứng trước mặt thiên-hạ mà chịu mệnh trời, xin thề lòng trời mà thống-ngự nhân dân và thay mặt dân mà cầu phúc với trời, nói cho rõ nữa thì là một cái lễ ông vua phát thệ với trời và trời phán bảo cho vua, có đủ mặt nhân-dân cùng mắt thấy tai nghe, chứng nhận cái trách-nhiệm hết thảy mọi người đối với trời phải thế nào vậy.

Ấy cái lý-thuyết về lễ tế giao như thế ; vì cái lý-thuyết đó mà gây nên có một cái lễ thói trong xã-hội, ông vua có cái quyền tuyệt đối mà vẫn phải có chỗ kính chỗ sợ là cái quyền trời giám-đốc không lúc nào ngơ, thần dân phải tuyệt đối phục vua, mà ngôn động của vua có cái gì trái với mệnh trời cũng vẫn được phép đàn-hặc chê bàn, có lúc tội ác thâm trọng, mệnh trời không dung thì đến phải đổi thay triều-đại ; nhớ cái lẽ thói đó mà phần nhiều các vua chúa ta đời xưa cũng biết sợ trời thương dân, tạo phúc cho dân cũng không phải là nhỏ, dân thì tập quen có cái tinh-chất kiêng sợ trời đất, phục tùng vua quan, dốc lòng ăn thảo ở ngay để cầu trời phò-hộ, gặp được vua hiền quan giỏi thì lăn đăng nào đ đăng ấy, như khúc gỗ tròn, cứ-an chỉ lệnh hành, việc chính-trị thật chỉnh-đốn dễ như không mà trật tự trong nước bao giờ cũng được bình-hòa tử-tế.

Cái lễ tế-giao bây giờ, dây rồi tới hôm ấy các ngài coi, trên thì đăng quốc-vương chủ-tế, dưới các quan bồi tế, già trẻ lớn bé trong dân cũng lần-lượt đi xem tế, nghi-tiết cũng tiêm-tất, lễ-văn cũng chỉnh-bị chẳng khác gì ngày xưa, chỉ có một điều không dám biết là cái lý-thuyết về lễ tế-giao như đã giải trên đó có còn được nguyên vẹn ở trong cái quan-niệm của người mình chăng ? xin hãy đánh một cái dấu hỏi.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 13 mars 1924

Nạch kỳ-sư

M. Bernadet mông hồ phó kỳ sư ở Đông-pháp.

VỤ TUYÊN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 14 Mars 1924

Tại hội Vạn-quốc

Bản tờ trình của các nhà pháp-luật về cái tranh đoán của hai nước Ý và Hy-lạp ở Corfou ngày trước đã được ưng chuẩn. Tờ trình ấy nói : tòa trị sự hội Vạn-quốc có quyền quyết-nghị các phương-sách cưỡng-bách nên thi-hành hay thôi, vì các nhà giám-định xét ra rằng khi nào tòa thẩm phán quốc-tế phân-giải không xong, thì mới được phép thi-hành và phương sách trung phạt.

M. Souza Dantas nói : Trong các nước chỉ có nước Brésil là pháp-hiến cưỡng-bách phải đặt cuộc trọng tài để phân giải các việc tranh-đoan với các nước mà thôi.

Việc nước Đức

Tin Berlin. — Nghị-viện nước Đức ưng chuẩn số chi-thu tạm thời về năm 1924, và sự chỉnh đốn lại sở bưu-điện.

Tin Dresde. — Cảnh đảng Quốc-dân xã giải-tán nghị-viện.

Tin Munich. — Von Kahr khai rằng cuộc hội-nghị bí mật ngày 6 Novembre của Von Lossow, Von Kahr, Hitler, và Ludendorff mưu-đ.ch là để ngăn trở không cho quân lính của Hitler vào xứ Thuringe. Von Kahr nói rằng trong cuộc hội nghị ấy không có bề bàn đến việc khuynh-đảo chánh-phủ.

Đại-tá Scisser, chánh cảnh-sát xứ Bavière, khai rằng đại tá có khuyên Hitler giúp đỡ Von Kahr, và chớ có nên biểu tình náo động làm chớ lính cảnh-sát phải can-thiệp đến. Đại-tá có nói muốn vận-động gì cũng không thành-công đâu. Đại-tá không có ý muốn dự vào việc chánh-trị. Bèn bị đều phản đối lời khai ấy.

Cavite, ngày 14 Mars 1924

Việc nước Irlande

Có một bọn quân-linhp hản-nghịch. Quan trên có ha-lệnh bắt những người đầu đảng, là một viên đại-tướng và một viên đại-tá. Việc khởi nghịch là bởi chánh-phủ thải chín trăm viên quan võ mà gây nên.

Việc ở Trung Mỹ

Đảng Cách mệnh ở Honduras không ưng thuận mọi khoản của chánh-phủ trung-ương Hoa-kỳ khởi-nghị về việc giảng hòa.

Tin Trung-hoa

Ngày 5 Mars 1924

Hội-nghị việc quan-yếu ở phủ Tào-Côn

Tào-Côn triệu các người cơ yếu vào phủ bàn việc cơ-mật, cửa phủ và chung quanh phủ linh tuần-cảnh canh gác rất là nghiêm-nhặt.

Ngô dục-Lân ở Lạc-dương sang Giang-ninh

Ngô-dục-Lân ở Lạc-dương hai ngày bàn việc với Noa-hải-Phụ liên nay đã ở Lạc-dương khởi-hành sang Giang ninh.

Tào-Côn giục Vương-khắc-Mẫn ra coi việc

Vương-khắc-Mẫn đau mắt đã khỏi, Tào-Côn sai người đến nhà riêng giục Vương ra coi việc

Trương-quốc-Kim xin từ chức

Trương-quốc-Kim vào yết-kiến Tào-Côn, xin từ chức giáo-dục bộ-trưởng, Tào khuyên dụ không cho.

Phái Trực-lệ mua khí-giới nước Ý

Ở tô-giới nước Ý tại Thiên-tân thời nhiên thấy chở khí-giới ra ga nhiều lắm, xếp vào xe lửa đường Kinh-Hán chở sang Tam-gia-điếm giao cho Bành-thọ-Vân, dùng để đối đãi với phái Phụng-thiên. Nghe đâu khí-giới ấy là [illegible] đến trong ngoài 6,00 .00 đồng, người ngoại-quốc đều lấy việc ấy làm chú ý lắm.

Ngô-bội-Phu đối với khí-giới ở tô-giới nước Ý

Ngô-bội-Phu đánh giây thép về quân-cơ-xứ ở Bắc-kinh, nói rằng khí-giới nước Ý phải phát-mãi cả toàn số, đừng để cho người khác mua lẻ đi mất chút nào.

Việc Trung Nga thiết-lộ

Mấy ngày nay Vương-chánh-Đình hội-nghị với ủy-viên nước Nga về việc Trung Nga thiết-lộ. Ủy-viên Nga quyết ý xin dùng người Nga coi sổ sách, Vương không nghe, vì thế việc hội-nghị vẫn chưa có kết-quả.

Chức đốc-biện Giao-châu và Áo-môn

Ngô-bội-Phu đánh giây thép về quốc-vụ-viện ở Bắc-kinh, nói rằng chức đốc-biện Giao-châu và Áo-môn, tất phải dùng Dương-hồng-Âu mới được, Tôn bảo-Kỳ nói với Tào-Côn, xin đợi Ngô-dục-Lân về để đi Bắc-kinh rồi sẽ thôa định.

Lục-vinh-Đình từ chức Quế-châu Đốc-lý

Lục-vinh-Đình đánh giây thép về Bắc-kinh từ chức Quế-châu đốc-lý.

Trương-tác-Lâm thương-nghị thời-cháính

Trương-tác-Lâm (ở Phụng-thiên) triệu tập các người cơ yếu, bàn-nghị việc nội-chánh Đông-tam-tỉnh và vấn-đề đối đãi với phái Trực lệ.

Ở Đông-giang lại khai chiến

Lưu-chấn-Hoàn và Phạm-thạch-Sinh đánh giây thép trình Tôn-Văn rằng liên-quân với quân đội Trần-quỳnh-Minh đã khai chiến rất là kịch liệt.

Thẩm-hồng-Anh đầu hàng Tôn-Văn

Có tin đồn rằng Thẩm-hồng-Anh đầu hàng, Tôn-Văn dùng làm Quảng-tây tổng-tư-lệnh.

Cao-phụng-Quế lấy lại được Nam-hùng

Cao-phụng-Quế với Phương-bản-Nhân đánh nhau ở Nam-hùng, Phương thua chạy, Cao lấy lại được Nam-hùng.

Học-sinh Quảng-đông ở Nhật-bản

Học-sinh Quảng-đông lưu học ở Nhật-bản cộng hơn 200 người; từ ngày Quảng-đông nổi cuộc chiến-tranh, người nhà vận lương không tiện, đến nỗi nhiều người phải cầm áo bán sách để lấy tiền ăn ; cuối tháng février Tôn-Văn tiếp được giây thép các cùng của bọn học sinh ấy, biện đã giao cho Quảng-đông tỉnh-trưởng trù nghĩ phương-pháp để chẩu cấp.

Người Nhật-bản chuộc lại đất cát nhượng cho người ngoại-quốc

Các quan chức Nhật-bản lấy lẽm vui lòng về việc chánh-phủ Hoa-kỳ trả lại hai miếng đất. Hai miếng đất ấy chánh-phủ Nhật bản cho người Hoa-kỳ thuê, mà sau chánh-phủ Nhật-bản chuộc lại Hai miếng đất ấy trước kia dùng để dựng một cái nhà thương hải-quân, và một cái nhà kho quân-nhu.

Người ta nói rằng chánh-phủ Nhật-bản có ý muốn chuộc lại đất cát của người ngoại quốc tại ở Yokohama để cho trong bải-cảng Yokohama không có đất nhượng cho ngoại-quốc nữa, tuy vậy chánh-phủ không có cưỡng-bách những người có đất phải bán đi đâu.

Nhưng xem chừng nhiều người muốn nhân dịp ấy để bán đất cát đi, vì ai nấy tồn hại về việc động đất mới rồi, đều lấy làm nghi lòng nản chí. Có lẽ người ngoại quốc thuận bán lại đất cát cho chánh phủ Nhật, chứ không chịu bỏ tiền ra làm nhà cửa lại. Và các phó buôn bán và các phố người ngoại quốc ở, sau này cũng thay đổi không giống ngày trước rồi xảy ra nạn động đất.

Người ta lại nói : Trước buổi xảy ra nạn động đất, người ngoại-quốc ở Yokohama cũng đã nhiều người muốn đi ra ở Tokio.

VIỆC TRỪ CHÂU-CHẤU Ở PHI-LUẬT-TÂN

Cái chương-trình trừ châu-chấu ở Phi-luật-tân đã ấn-định xong, nay mai sẽ bắt đầu thi-hành. Trong sự châu-chấu có trứng, ở các đồi núi cùng các nơi cỏ rậm, người đi vào khó, thì dùng một thứ sáng mà rắc bột độc xuống Buổi đầu hãy thí-nghiệm trong một cái trại mía của M. Sam Johnson, nếu được hiệu-nghiệm sẽ thi-hành đến các nơi khác

Tự do diễn đàn

Cái nạn cờ-bạc

(Tiếp theo)

Kỳ giả trên này đã chứng sự thực để cho biển nhiên cái hại cờ bạc trong bọn lao động và trong hàng quyền-quí. Sau đây kỳ giả xin bàn qua cái hại trong hạng vừa lao-động vừa quyền-quí, tức là hạng lao-động quyền quí. Ý bi-nhân muốn bàn cái hại cờ bạc trong hạng người tùng sự các công-sở, vì hạng này cũng đi làm đi lụng, nhưng làm lụng một cách sang trọng hơn, cho nên đám đánh bạo mà gọi là hạng « lao-động quyền-quí ». Xin các ngài tùng sự lấy công-tâm mà m ễn chấp cho bi-nhân cái câu nói mới mẻ và bao dạn ấy.

Bi-nhân đây cũng có cái danh dự được dự vào cái hạng « lao-động quyền-quí » ấy, nhưng không phải là có ý vạch lòng tìm vết đâu, chỉ lấy cái công tâm công đức mà bàn góp để ngài nào chẳng may mà lỡ chân sải bước sắp sa vào cái vực sâu ấy thì nên dừng hết tỉnh lực mà gượng lại, kẻo hễ đã lần lần xuống cái hố đầy những chông gai ấy, thì khó lòng mà bảo-toàn cái sinh mệnh ở đời thanh hoàng bất tiếp này được. Ấy là phương-diện vật-chất, còn phương-diện luân-lý, thì nay chúng mình đã được dự một phần « phương-diện quốc-gia », tất thế nào cũng « quan trên trông xuống, người ta ngó vào » thì nên giữ sao cho « trong ngọc trắng ngà », mới là không hổ với non sông vậy.

Không phải trong chúng mình, ai cũng là tay cờ bạc cả đâu, tựu trung cũng có ngài xử kỷ tiếp vật, cử động hành-vi, đều đáng cho ta kính phục, [illegible] một cái gương trong chẳng chút bợt trần, nhưng thiết tưởng ai ưng ngài mô phạm như thế cũng là số ít, còn thì các ngài thức-giả thử mục kích chung quanh mình xem, thật nói ra chẳng tiện, trông vào chẳng đặng, thấy ngổn-ngang những ngài đã bị truyền-nhiễm vì tất dịch cờ-bạc, tuy con hấp-hối, ngo-ngoáp được, mà trong nếu không mau tìm phương cấp cứu, e vạn tử nhất sinh mà thôi; dầu có may phúc mà sống được, cũng là sống thừa vì gan héo ruột rầu, vì con vi-trùng bác-dịch nó đã khoét đã đục sâu lắm rồi, thế tất cũng không khỏi là giống mào-tặc trong xã-hội mà thôi.

Mà thực thế, có người đáng lẽ ra là được vinh thân phì gia, phụ quí phụ-vinh đấy, vì chẳng đi làm đi lụng đã có lương bổng nhất định, tháng nào cũng như tháng nào, không sai một [illegible] ít cũng là bốn năm chục, nhiều ra nữa cũng lới tám, chín chục. Nếu biết tủy gia phong kiệm thì nhiều ít cũng là đủ, còn vợ ở nhà phải lo tề gia nội trợ, lo làm sao cho đầu thàng cũng đừng thiếu, thì làm gì đến nỗi chạy ngược chạy xuôi, lo sấp lo ngửa ; cái nay không thể, ăn không ổ, cái kho cũng hết, nào ông chồng, ngoài giờ đi công vụ, còn thì cứ dẫn thân vào sòng cờ-bạc, chẳng thiết gì đến con đường tương lai, nào bà vợ, trừ ra mấy bữa ăn, cũng dụm dầu vào chiếu đỏ-đen, không quản gì là cái hậu-vận của mình cả. Vì dụ lương tháng là năm chục, mà nào chồng tuna, nào vợ thua, có khi con thua nữa kia (!), còn nào tiền ăn uống, tiền áo quần, tiền nhà cửa, tiền con cái học-hành, lại nào tiền xe lên xe xuống, ăn mới bảy mới ba, nào tiền nay thuốt chúng bạn, mai đãi anh em ; thiết tưởng cho đến 5 trăm một tháng cũng không thấm vào đâu, nữa là năm chục. Nhưng hãy gác bỏ những sự xa hoa ấy đi, cứ nói cái sự thua. Đã thua thì phải mắc nợ, đã mắc nợ thì phải trả, phải trả thì phải vay, nhưng vay rồi lấy đâu mà trả, lương chỉ có 5 chục mà nợ hàng trăm, có khi hàng nghìn. Xin các ngài độc-giả thử nghĩ xem làm thế nào ? Tất phải vay nơi nọ trả nơi kia, quơ đâu nay đắp đầu nọ, cái kiếp, quơ đâu nay đắp đầu nọ, cái kiếp, mai, lại xin van xin khất, mà nào có biết cái thân « thiệt-thòi là thôi » cũng đi gỗ đi ghiếc, mà càng gỗ nợ lại càng dính chặt như keo, nợ đòi riết phải bán rẻ cái danh dự đi, phải bỏ tay ý ra đo, cái thân lúc bấy giờ là cái thân bỏ đi, cái danh lúc bấy giờ cũng lại là cái danh vứt nốt, thân còn chẳng tiếc, tiếc gì là danh. Trong gia đình bết thú thanh-nhàn, ngoài thiên-hạ mất bề thể-diện. Nghĩ tình cảnh thế ấy mà buồn tanh, sợ thay mà lại hổ thẹn cho ... Nhưng cũng trách-đồng bào ta sao không chịu tỉnh ngộ lại, mà cứ miệt mài trong cuộc truy-hoan khốc hại đó mãi ; hễ cứ phụ truyền tử kế (ấy là truyền nối kế đời!) phụ xướng phụ tùy, (thế là

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

tùy của các bà đó), chàng đi thiếp cũng quyết lòng ra đi (thế là trinh tiết đó!)

Nói lắm cũng rờm tai các ngài duyệt-giả. Vậy thì có cái cách gì công hiệu mà trừ khử cho tiệt cái căn bệnh ấy chăng? Cái căn bệnh ấy, xin trông vào các ngài thượng lưu thức-giả tìm phương phòng trị; còn cái chứng bệnh đang công phạt đây, thì bỉ-nhân xin hiến ngài nào đã mắc phải, mấy hoàn thánh-dược của đức Không « Hữu quả vật đan chỉ ». Năm hoàn linh đơn đó tuy cay-đắng khó phục, nhưng thuốc đắng dã tật, xin cứ lấy nghị-lực mà dùng thử, lâu ngày tất thấy thần-hiệu. Nói thực, nghĩa là ai chẳng may đã mang nợ mang nần vì cờ bạc, đã để nhục vì cờ bạc, thời thì cái lỗi ấy quyết lòng chừa đi, chớ có theo mà gỡ với ghiếc thì càng nguy kịch, rồi lo kiếm ước mà trả cho xong cái nợ « đoạn tràng » trước đi để mua cái danh phận lại, để rửa cái sỉ-nhục đi; cứ một mực tu tỉnh lại, ai lỗi cũng đừng đi, ai kéo đừng buồn bước; nếu còn tí-tôm nhúng tay vào thùng chàm nữa, dại rồi không biết khôn làm sao đó! Hễ « đã lòng tri quả thì nên », tất không bao giờ hư. Có thể thì duyên sau mới tròn-trặn, phúc sau mới dồi-dào; chứ đừng trách lẫn giời gần với giời xa, chẳng qua « có giời mà cũng giời cô ta », tu là cội-phúc, vào cờ bạc là dây oan, chớ có đâu « thiên vị người nào. »

Tương cai phương được như thế mới là hiệu nghiệm. Nếu còn có phương nào thần-dệu hơn nữa, thì xin nhờ các ngài danh sư chỉ giáo để « ra tay tế độ, vớt người trầm-luân », kẻo chậm một ngày thì bệnh chứng nặng một ngày, mà bệnh chứng nặng thì nan-trị, mà nan-trị thì cái cơ-quan lý-tài, cái yếu tố kinh-tế tức là cái sức cạnh-tranh sinh tồn của đồng-bang ta giữa lúc thiên diễn vật cạnh, ưu thắng liệt bại này, khó mà chen vai thích cánh cùng người năm châu, trong nhị-thập thế-kỷ này, là cái thế-kỷ kinh-tế cạnh-tranh kịch-liệt, nào nước nọ lo cho phú quốc cường dân, lo cho tài nguyên sung-dũ, nào nước kia lo công-thương nghiệp bành trướng bồng bột, mà quốc dân ta hà nỡ lòng nào để cho cái huyết-mạch khô-hao cho càng ngày càng ra thân nhu nhược tiều-tụy đi sao?

Bí-nhan thiết tưởng lời bàn thô lậu dông dài của bỉ-nhân không phải là lời nói ngoa, mà cũng không phải là quá ư thực sự, e còn khiếm khuyết, chưa đúng như hiện trang. Điều ấy tưởng có lẽ, vì con mắt bỉ-nhân không phải con mắt tinh đời bằng con mắt cao kiến của các ngài thượng-lưu thức giả, việc ấy xin thủ chính các ngài nhờ các ngài bổ khuyết cho. Còn như chẳng may mà cái ngòi bút của của bỉ nhân có chạm phải chỗ vết ung-độc ai, thì cũng xin cho là ngòi bút vô ý mà dung thứ cho. Mong lắm. Mong lắm.

Bùi-văn-Tròn.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hiểu rằng: muốn mua báo phải trả trước và các kiểu gửi báo theo mua thời hạn cũng phải trả trước. Ai không trả tiền trước thì báo sẽ không gửi đi. Mua báo trả dần cũng không được, mua báo trả chậm hoặc không trả tiền thì báo quán không chịu trách nhiệm.

Cuộc công-trái Đông-pháp

Mở sổ lần thứ tám

Ngày 1er Mars bỗn quán đã đăng những phiếu quốc-trái trúng trong kỳ mở sổ lần thứ tám này, nay lại theo như Quan-báo Đông-pháp mà lục đăng lại cho khỏi nhầm sót:

Bốn số này được hoàn lại 1 00 đồng.

41 985 55.926 71.421 118.887

Hai mươi sáu số sau này được hoàn lại 500 đồng.

1.641	27 748	51.588	99.605
4.742	28 594	65.548	103.0 2
11 073	33 434	68.517	114 543
19.996	36 788	72 917	116.731
20 051	46.921	73.086	121.188
20.587	49.361	83.576	121 349
26 079	49.891		

Một nghìn số sau này được hoàn lại 1/0 đồng:

332	14.325	26.310	39.411
544	14.469	26.550	39.470
653	14.542	26.609	39.761
706	14.577	26.797	39.851
1.006	14.668	27.592	39.875
1.127	14.925	27.617	40.029
1.273	15.043	27.680	40.146
1.387	15.057	27.724	40.157
1.565	15.431	27.800	40.329
1.633	15.632	28.379	40.339
1.987	15.660	28.672	40.342
2.123	15.734	28.898	40.518
2.622	15.736	29.422	40.579
2.671	15.987	29.125	40.830
2.692	16.172	29.451	40.931
2.900	16.195	29.701	40.944
3.778	16.260	29.752	40.954
3.884	16.315	29.812	40.992
4.117	16.638	29.996	41.013
4.171	16.664	30.112	41.075
4.336	17.269	30.259	42.201
4.561	17.403	30.274	42.276
4.590	17.713	30.449	42.321
4.698	17.775	30.457	42.724
4.827	17.898	30.486	42.801
4.892	18.138	30.606	42.958
5.062	18.247	30.670	42.990
5.699	18.394	30.735	42.999
5.828	18.549	30.817	43.046
5.31	18.609	30.966	43.400
6.055	18.659	31.019	43.412
6.199	18.744	31.247	43.448
6.274	18.812	31.719	43.507
6.338	18.999	32.128	43.559
6.597	19.499	32.161	43.597
6.851	19.502	32.187	43.753
7.141	19.600	32.232	43.763
7.191	19.698	32.815	43.875
7.341	19.871	32.937	43.963
7.355	20.043	33.037	44.284
7.458	20.149	33.118	44.332
7.566	20.226	33.377	44.803
7.641	20.342	33.435	44.841
7.859	20.693	33.485	44.992
7.878	20.889	33.605	45.059
7.897	20.897	33.614	45.399
7.922	20.945	33.660	45.449
7.935	21.275	33.835	45.472
8.279	21.295	33.839	45.566
8.519	21.418	33.911	45.645
8.609	21.793	33.945	45.647
8.635	21.813	34.093	45.652
8.842	21.901	34.356	45.745
8.843	22.002	34.509	46.256
8.899	22.009	34.792	46.395
9.013	22.076	34.847	46.422
9.167	22.447	34.921	46.438
9.307	22.447	34.932	46.759
9.358	22.716	34.997	46.938
9.407	22.869	35.020	46.979
9.455	23.009	35.038	46.990
9.508	23.129	35.160	47.040
9.761	23.131	35.199	47.147
10.200	23.141	35.285	47.212
10.344	23.193	35.371	47.329
10.354	23.778	35.558	47.533
10.435	23.812	35.676	47.743
10.517	23.856	35.712	48.025
10.756	23.980	35.982	48.060
10.780	24.062	36.172	48.073
10.867	24.156	36.387	48.286
10.946	24.257	36.708	48.472
11.055	24.318	36.873	48.549
11.169	24.354	37.179	48.562
11.420	24.562	37.238	48.723
11.656	24.759	37.499	48.800
11.686	24.916	37.651	49.006
11.704	25.046	37.689	49.050
11.835	25.110	37.707	49.110
12.203	25.160	37.842	49.139
12.591	25.188	37.881	49.302
12.654	25.276	37.905	49.371
12.132	25.450	38.198	49.593
13.220	25.566	38.347	49.699
13.537	25.572	38.363	50.071
13.574	25.578	38.516	50.140
13.565	25.600	38.691	50.269
13.574	25.885	38.692	50.593
14.108	25.954	39.219	50.619
14.142	26.136	39.305	50.707
50.761	54.396	58.234	62.081
50.773	54.724	58.410	62.193
50.796	54.975	58.560	62.360
50.886	55.046	59.048	62.396
50.930	55.256	59.167	62.405
50.998	55.299	59.180	62.512
51.022	55.343	59.254	62.634
51.108	55.426	59.302	62.772
51.118	55.466	59.344	62.957
51.143	55.541	59.428	63.067
51.154	55.589	59.607	63.254
51.186	55.683	59.609	63.326
51.231	55.915	59.625	63.347
51.341	56.038	59.753	63.402
51.383	56.118	59.842	63.472
51.527	56.135	59.902	63.543
51.562	56.175	60.006	63.680
51.654	56.352	60.168	63.89-
51.807	56.385	60.215	64.236
51.886	56.390	60.409	64.394
52.116	56.671	60.661	64.420
52.293	56.781	60.684	64.472
52.366	56.807	60.942	64.478
52.629	56.844	60.985	64.518
52.869	57.184	61.036	64.622
53.008	57.376	61.227	64.778
53.156	57.403	61.279	64.908
53.239	57.407	61.339	65.022
53.637	57.493	61.473	65.161
53.677	57.563	61.630	65.215
53.898	57.665	61.668	65.321
54.056	57.779	61.750	65.401
54.099	57.867	61.775	65.490

(Còn nữa)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 14 độ
15 giờ 16 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ nhật, 16 Mars 1924

Âm-lịch

12 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày Giáp ngọ
Hành Kim, Sao Tỉnh. Trực Bình.
Kỵ: Khai sương
Tiến thân

Ngày kia:

Dương-lịch

Thứ hai, 17 Mars 1924

S. Patrice

Âm-lịch

13 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày Ất mùi
Hành Kim, Sao Trương. Trực Bình
Kỵ: Tác-chủ, Phục hưng, Mộc-dục, Hành tang
Nên: Tế-tự, Hôi-hiếu, Tài v, Kinh lạc, Nạp-tài, Kỳ phúc, Cầu tự, Tạo táng, Khai-quang, Quan-xác, Kết hôn, Giá-thú, Tiếp nhân, Xuất-hành, An-táng, Thụ-tru, Thượng-lương, An môn, Tất-chung.

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Mars 1924. giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 85.

Thị giá quốc-trái *Ngày 15 mars 1924* : 4/. 1917 58.90. 4/. 1918 59. — 5/. 1915 1916 69 80. — 5/ 1915 85 35 — 6/. 1920 81.85.

Quan Thống-sứ đi Moncay. — Quan Thống sứ không muốn hoãn cuộc hành-trình của ngài tại Moncay và Lạng sơn cho nên dù trời mưa gió lòng, chiều hôm qua ngài cũng khởi hành, song không đi theo đường lối đã định trước. Bởi vậy đáng lẽ lên Lạng-sơn trước thì ngài xuống Haiphong tối đáp tàu *Vinh* của sở Thương-chính ra Moncay cùng với quan chánh Y-chính Bắc-kỳ Le Roy des Barres, quan Công-sứ Broni tỉnh Quảng-yên và quan cai-trị Maillard là thư-ký riêng của ngài. Từ Moncay ngài sẽ đi ô-tô lên Lạng-sơn qua con đường mới mở xong. Chừng một tuần lễ ngài mới về Hanoi.

Quan đại-sứ Bangkok. — M. Pila quan đại-sứ Pháp tại Bangkok ở sông Mékong xuôi về bị gió nam mạnh lắm cho nên mãi đến chiều 11 mới tới Paklay. Sáng hôm sau ngài lại đi ngay để ngày 15 thì tới Vientiane. Ngày 17 ngài sẽ khởi hành, 18 thì tới Thakhek và 19 thì tới Vinh.

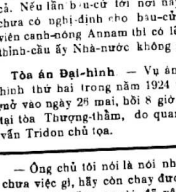
Việc cứu giúp nước Nhật-bản

Những số tiền quyên tại Đông-pháp để cứu giúp những người bị nạn động đất ở Nhật-bản ngày 1er septembre 1923 thì quan đại-sứ Pháp là M. Claudel nay vẫn còn đang phát.

Phủ Toàn - quyền có tiếp được nhiều thư hoặc của các hội Pháp hoặc của các hội Nhật gửi đến cảm ơn về lắm lòng hảo hậu của Đông-pháp ta.

Trong kỳ hội-đồng ngày 28 décembre trước, Hội-đồng hàng quận ở Tokyo có ưng chuẩn những lời cảm ơn về những sự tổ tình thân-ái đối với Nhật trong khi có nạn động đất.

Phòng Thương-mại Pháp ở Nhật-bản, hội trợ cứu của Pháp tại Yokohama, nhà phong bệnh viện ở Koyama cotemba đều gửi giấy về cảm ta quan Toàn quyền về sự trợ cấp của Đông-pháp đã giúp cho việc tu bổ được chóng thành.

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0.20

1507

Phòng Canh-nông. — Hội-đồng lập số những người du Lão Tây tại phòng Canh-nông Bắc-kỳ và phía bắc Trung-kỳ trong năm 1924 thì có M. Brière quan Giám-đốc chính-trị và hành-chính tại Bắc-kỳ làm chủ tọa, MM. Nicolas, quyền phó Chưởng lý tại Hanoi, Gauthier, Lasserre, Lamothe là hội-viên thường-mại làm hội-viên.

Hội-viên Annam tại Hội-đồng này thì vẫn là quan chức do Nhà-nước cử ra, chứ không có lệ bầu-cử như hội-viên Thương-mại. Việc này đã mấy lần Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ có đơn thỉnh cầu cho bầu-cử như hội-viên Tây và cái số được tăng nhiều hơn là cái số hai ông như bây giờ mà bấy nay vẫn chưa có tin tức gì cả. Nếu lần bầu-cử tới nơi này mà chưa có nghị-định cho bầu-cử hội-viên canh-nông Annam thì có lẽ điều thỉnh-cầu ấy Nhà-nước không nhận.

Tòa án Đại-hình — Vụ án Đại-hình thứ hai trong năm 1924 thì sẽ mở vào ngày 28 mai, hồi 8 giờ sáng, tại tòa Thượng-thẩm, do quan Cố-vấn Tridon chủ tọa.

Dịch trâu bò. Địa-hạt làng Phù-đức, tổng Phượng lâu, huyện Hạc-trì, tỉnh Phú-thọ có dịch trâu bò

Trường thuốc. — Trong khi quan *docteur* Casaux giáo-sư trường Thuốc, chánh đốc nhà thương chữa mắt về nghỉ thì quan *docteur* Keller sẽ tùy thuốc quan Học-chính tổng-trưởng để sung chức quản đốc nhà thương chữa mắt và dạy khoa chữa mắt tại trường Thuốc.

Ai-tín — Bản-quán được tin buồn rằng M. Nguyễn-xuân-Đôi, hàm hàn-lâm viện thị-giảng, thượng hạng kỳ-lục tại tòa Sứ Kiến-an, tạ thế ngày 12 mars 1924 tại quê-quán làng Đông-ngạc, Hà-đông.

Đến ngày 19 mars thì làm lễ an-táng tại quê-quán.

Vậy xin có lời chia buồn cùng gia quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi rất lấy làm đau đớn mà kính cáo cùng các ông, các bà rằng thân phụ, cô-phụ, cữu-phụ chúng tôi là:

M. NGUYỄN-XUÂN-ĐÔI

Hưởng thọ 54 tuổi

Hàn-lâm viện thị-giảng, sung Kiến-an sứ tòa, thượng hạng kỳ lục

mới thọ chung sáng hôm 12 mars 1924 tại lệ quán làng Đông-ngạc, tỉnh Hà-đông.

Chúng tôi định đến sáng hôm 19 mars tức là 18 tháng hai ta thì làm lễ an-táng.

Cô ai từ: Ng-đình-Đèn, du - học tại Pháp-quốc
Ng-ninh-Trí, sinh - viên
Cao-đẳng Nông-lâm
Nguyễn-huân-Lăng
Nguyễn-hồng-Sơn
Ng - hải - Tuynh, sinh - viên trường Bảo-hộ
Điệt: Phan-huy-Xuyến
Vũ - Cẩu, trí - huyện Đan-phượng
Đăng-gia đẳng kính cáo

Từ nay thay lời cáo-phó

Đấu giá việc lấp Vũng-tượng. — Đến ngày thứ ba 25 Mars 1924 tại tòa Đốc-lý sẽ đấu giá lĩnh trung tòa (appel d'offres) độ 40.000 mètres cubes (environ) ở đường Pupinier Hanoi. Các giấy xin lĩnh trung phải gửi đến quan Đốc-lý chiều thứ hai 24 Mars hồi 4 giờ là cùng hạn.

Ký quỹ tam 350 $

Các giấy mà về việc lĩnh trung này để tại phòng Lục-lộ tòa Đốc-lý, ai muốn đến xem cũng được, sáng từ 8 giờ đến 11 giờ và chiều từ 14 đến 17 giờ.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thực-tập độ nửa đảng Bắc-đầu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hà-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng: giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giờ 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại: ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI SỐ 236

3018

Danh dự hội-tinh. — M. Vũ-văn-Trọng làm tại-sẽ ở mấy bay nay được đặc cách thưởng danh-dự hội-tinh bạc hạng nhì vì đã tỏ lòng can đảm trong khi máy rơi xuống đèo Napé

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2959 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Cuộc đua xe đạp. Kết cục cuộc đua xe đạp ngày 9 mars như sau này:

Cuộc thi hạng nhất (3 vòng 1 km):

Nhất	MM Marc
Nhì	Le Stumph
Ba	Ettori

Cuộc thi hạng nhì (3 vòng 1 km.):

Nhất	MM. Cousin
Nhì	Faucaunet
Ba	Paris

Cuộc thi hạng ba năm người Tây và hai người Nam, (chạy 30 vòng là 10 kilomètres):

Nhất	MM. Công
Nhì	Apférê
Ba	Bồng
Tư	Lebon

Còn cuộc thi riêng của những người Nam khác thì cũng chạy 30 vòng là 10 kilomètres:

Nhất	MM. Tuyên
Nhì	Lễ
Ba	Hợi
Tư	Đường

Cuộc thi Handicap (9 vòng. 3 km):

Nhất	MM. Marron
Nhì	Appéré
Ba	Công
Tư	Cousin
Năm	Faucaunet
Sáu	Ettori

Một cậu thiếu-niên ăn cắp Sở Mật-thám vừa bắt một người con trai vào hiệu Gô-đa ăn cắp một lọ nước hoa với một đôi bít tất tơ, tất cả giá đáng hơn trăm quan.

(Còn trang thứ ba mươi sáu)

Rạp chớp bóng

CINÉMA PATHÉ

ở ngang chùa Ngọc-sơn trông sang

Chương-trình từ thứ sáu 14 đến thứ năm 20 Mars 1924:

THỜI SỰ PATHÉ JOURNAL

Chiếu phim ảnh

HỘT KIM - CƯƠNG ĐEN

Là pho tiểu-tư tuyệt rất hay của Jean Aicard tiên - sinh, có chân Hàn - lâm nước Pháp soạn ra.

Phim ảnh đợi chia làm hai thời-kỳ.

THỜI-KỲ THỨ I

Ng-khổ thống một người vô tội

5 đoạn

CHARLOT VÀ CASIMIR ĐI ĐÁNH CƯỜNG VÌ ÁI-TÌNH

Chuyện rất buồn cười

Sau phần thứ ba chuyện Hột Kim-cương đen thì entr'acte

bỏ 74

ĐÁ-BIỆT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẦM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-khiển thần-hứng trong khi tiêu-hậu trà-dư!

Chủ-bút nói:

— Khi ông lại đây, sở đứa nào nó theo ông không?

Tôi nói:

— Muốn chừng có.

Bấy giờ bèn bàn chủ-bút, có một chàng thiếu-niên đứng đó, người gầy gò mà dong dỏng cao, chủ bút quay lại bảo người ấy rằng:

— Anh thấy thế nào, thì nói lại cho ông Khắc-lôi-tê nghe.

Chàng thiếu-niên đó, dường như là một viên thư ký, thấy chủ bút bảo vậy thì liền ngẩng mặt nhìn tôi mà rằng:

— Một khắc trước có một người lạ mặt đến cửa, nói xin vào yết kiến ông chủ bút. Và có cái việc tạc đạn ở hàng cà-phê Hưu-tu, đầu đuôi thế nào hẳn biết cả, cho nên hẳn muốn vào để thưa chuyện cho ông chủ bút biết. Tôi nói ông chủ bút tôi đang bận, không tiếp kiến ai được bây giờ, ông muốn nói gì xin cứ nói với tôi, tôi sẽ xin thưa lại với ông chủ bút tôi cũng được. Hẳn không nghe, cứ chực lấy cửa sấn vào, bấy giờ tôi phải cố sức ngăn lại, trong khi đôi bên đang xô xát nhau, bỗng thấy rơi ra một khẩu súng lục, trong nạp đầy đạn.

Tôi nói:

— Thế người ấy rồi sau làm sao?

Người thư-ký nói:

— Đã đạo cho linh tuần-cảnh. Nhưng ở ngoài nó đã có người phục sẵn, chưa giải về đến sở cảnh-sát, đã có người nó đánh thảo rồi. Tiên-sinh không mở cửa sổ mà nhìn ra ngoài ư?

Tôi nói:

— Chưa! Ở ngo i ấy có việc gì thế?

Người ấy bèn cười lên sằng sặc rồi nói:

— Tiên-sinh thử nhìn xem!

Tôi vén màn trông ra thấy ngoài tường người đứng đặc ra cả, lại nghe có tiếng phá cửa kính rầm rầm. Tôi thất kinh mà rằng:

— Việc gì thế?

Chủ bút vừa viết vừa nói:

— Đó là người trong hội Dang-bảo đấy, may mà ta đóng cửa sớm, không thì chúng đã ùa vào rồi.

Chàng thiếu-niên lại nói:

— Tôi đã gọi điện-thoại cho sở cảnh-sát, nay trong nhà báo ta đã có 40 người cảnh binh đến canh cửa.

Nói đến đấy, bỗng lại kêu lên rằng:

— Hỏng rồi!

Ngay lúc đó thấy có một tiếng rất lớn, tự hồ đất lở trời nghiêng, vân gác rung rinh, tường đâu như sắp đổ sập cả xuống. Cửa giả vỡ toang ra cả, gió lạnh ở ngoài thổi vào vù vù, những tiếng kêu gào khóc lóc vang một góc trời. Tôi choáng cả người, hoa cả mắt, không còn biết gì là gì nữa. Thoạt tiên chỉ thấy sáng lòe một cái, rồi thấy trên mặt đất người chết nằm như ra. Chúng tôi vội vàng chạy lùi lại, rồi nhờn nhác người nọ nhìn người kia, mặt cắt không còn được hạt máu, trông không ai còn ra hồn người nữa.

Ông chủ-bút nói:

Tạc-đạn rồi! Các ông thử lại lắng tai nghe xem!

Bấy giờ ông chủ-bút tay còn cầm ngòn bút chì, nghé mắt nhìn ra ngoài, nhan sắc cũng dần dần hồi lại; kế đó lại nói:

— Máy hãy còn chạy!

Nói đoạn lại cầm cổ viết. Tôi bèn hỏi chàng thiếu-niên ông chủ-bút nói gì thế?

Chàng thiếu-niên đáp:

— Ông chủ tôi nói là nói nhà máy chưa việc gì, hãy còn chạy được.

Bấy giờ tiếng người đã yên, mà tiếng máy dưới lầu cũng vẫn còn sình sịch chạy. Một lát lại thấy ngoài phố có tiếng người xôn xao, tôi bèn ra cửa sổ nhòm xem thì thấy mấy đội cảnh-binh đang khu tán những loan đảng. Tôi liền đi xuống chỗ phòng Cách-tu-thắc. Vừa ra khỏi cửa, bỗng va phải một người xuýt nữa thì cả đôi cùng ngã lăn xuống đất. Thì ra người ấy bê một tập lại-cảo đi lên, hai người cùng không ai nhìn thấy ai cả.

Về đến phòng thì thấy cửa giả không còn cái nào lành. Nàng Á-đức-nhĩ thì đang đứng chỗ cửa sổ, thấy tôi liền chạy lại bả lấy cổ tôi mà rằng:

Cập-mai! Chàng ra mà xem! Tôi thấy mấy binh đường như đã có giao chiến với loan đảng, mấy người ngã lăn từ trên ngựa ngã xuống. Bấy giờ những người đứng xem mới ù tê chạy, đâm cả vào nhà hàng phố.

Cách-tu-thắc thì đứng sững người ra, không nói không rằng. Hồi lâu mới lắm nhắm mà rằng:

— Chao ôi! Chành phủ nước mình thật thấy tôi như đêm đây như đất, hôn nhu quả lắm vậy. Ngày nay đã mất rồi mất ra chưa, hay là còn cứ gắn cổ lên mãi! Ông Khắc-lôi-tê ở ông ở chỗ ông chủ-bút về đây, thế việc ta thế nào?

Tôi nói:

— Ông chủ-bút còn đang viết văn, mà nhà-máy cũng còn nguyên chưa hề gì thợ in vẫn đang in.

Cách-tu-thắc lại lắc đầu mà rằng:

— Mấy anh ký-binh chết đấm, đương làm sao được với loan-dân, thế tất không khỏi thua vậy.

Tôi lại trông ra ngoài đường, thấy loạn-dân nó cũng đang họp nhau lại nó bắn súng, trong chỗ lửa đạn sáng loè, thấy người đông như kiến cỏ. Tôi mới biết ra lúc mình đến đây, có đứa nó theo sau, nó biết là mưu của nó tiết lộ rồi, cho nên nó cổ sức phá cái báo-quán này đi, không cho báo xuất bản ra được.

Cách-tu-thắc lại nói:

— Cảnh-binh mà thua thì báo quán này ngụy mất! ở Luân-đôn này già ngày thường có bàn đến việc loạn lạc, thì ai là người tin! Nương cử sự thế ngày nay mà bàn, thì dẫu cho cả tòa cảnh-sát kéo ra, quyết cũng không địch lại được với loạn-dân vậy.

Tôi nói:

— Dẫu nó có vây báo-quán không cho bán xuất-bản ra nữa, nhưng cứ cái việc tạc-đạn ở hàng cà-phê, và cái việc loạn-dân biến động này, há rằng ông Tể-tướng lại còn không nghĩ ra hay sao! Không thế nữa, thì rồi đây, ông chủ-bút lấy tư cách một nhà làm báo, đại-biểu cái dư-luận của quốc-dân, đến yết-kế ông Tể-tướng, chắc rằng nói ông Tể-tướng cũng phải nghe, chẳng lẽ lại còn dám vác cái bộ mặt kiêu căng ra mà đối đãi với một nhà làm báo!

Cách-tu thắc thấy nàng Á-đức-nhĩ không đứng đấy, liền khẽ nói với tôi rằng:

Ông cho rằng bốn mạng chúng ta sống được mà ra khỏi chỗ này hay sao? Lũ loạn dân nó biết rằng chỉ giết được bốn chúng mình đi là việc nó xong cả.

Bấy giờ Ước-hàn chủ-bút cũng đến chỗ phòng chúng tôi, nom dung nhan dường như đã già đi đến mấy tuổi; song vẻ mặt vẫn bình tĩnh như thường, hai mắt sáng như sao, tuyệt nhiên không có vẻ chi là vẻ thất vọng cả.

Chủ-bút nhìn chúng tôi mà rằng:

— Báo xong rồi! Các ngài nói thế nào, tôi cứ thế đăng tất cả lên đầu báo.

— Tôi nói:

Tiên-sinh liệu báo có thể ra được khỏi cửa chăng?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

"TONIQUE TONKINOIS"

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem rõi, và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm.

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tức là Nam-sát giáng lời chỉ-dụ phê rằng:

Chiếu nay đã được phòng cần MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để từng ngự dùng, gọi rất hay, đặng nên ý-vị thường, trước lạ-phê thì giữ cho qui được phòng chế-tăng để ở thanh-giá.

Khâm-thử.

以賜有功臣僚飲燕嘉賓之用今據該部奏稱該酒製造精良滋補神效試驗多人大有裨益著即頒行各省地方官轉飭商民一體購用欽此

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Savon Cadum

Savon tinh anh, như

SAVON CADUM

thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh da người.

Và lại savon này tiện lắm, gì người ta cũng nó tới cùng, không bỏ chức nào, mà lại lâu giá bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.

2 f. 00

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan báo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Báo-chế J. BLANC 31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2099

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời báo-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENES.

2084

Vì đi xa mà bán ruộng

Một khu ruộng 3.000 mẫu ở **địa-hạt tỉnh Quảng-yên.**

Việc làm rất lợi, xưa nay chưa từng có.

Muốn hỏi điều gì thì hỏi tại Me Henri, Quản-lý văn-khế tại Haiphong. 3762

HIỆU

MINH-DƯƠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Bông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ

Giáp phố hàng Gai số 83

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

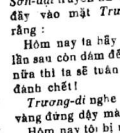
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đán bạc, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

PHOSPHATINE FALIÈRES là một món vật thực khó mà hết chước được

Đã có tánh đường như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn.

Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu.

Phải coi cho thiệt hiệu **Phosphatine Falières**

Coi chừng kẻo lầm đồ giả giá, hắc chước theo bột thân hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột này bán cùng xứ tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, môn bài 8.

Xe đụng nhau. — Hôm qua, tại mé trên nhà số 14, phố Takou, cái xe đạp M. Pasquet nhà số 76 phố Đỗ-hữu Vị đi đến đó thì đụng phải cái xe nhà dệt tên Trần-v-Yết nhà số 60 phố Mã-mây kéo thì một người trong xe ấy là Vũ-đỗ-Hồ, học trò trường Trung-học Albert Sarraut, bị ngã, cánh tay phải có nhiều chỗ bị thương.

Mất của. — M. Trịnh-huy-Huyến, học trò làm máy tại trường Kỹ-nghệ, trình đánh rơi mất một món tiền là 65 đồng và cái thẻ thuế thân trong quãng đường đi từ trường Kỹ-nghệ về làng Lạc trung (Hà-đông).

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn bà, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh tật thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng cái trẻ-con.

Phòng khám bệnh chiều lại phố Khâm Thiên, số nhà 32, Hanoi dây nói 314

Quan Bốc-tơ có ai bệnh cho người đó, người làm đau nằm, ai cần lại bảo 3062

Bán các thứ đồ cực đẹp, đồ bày buồng khách, bàn giấy, đồ bày buồng ngủ, buồng ăn, gương soi, quạt máy. Giá cực rẻ.

Hỏi tại số 111, đường Quan Thanh Hanoi

3849

Chớp bóng Kim-Vân-Kiều

Bốn giờ chiều hôm qua, hãng Indochine-Film có chớp thử bản hoạt-ảnh Kim-Vân-Kiều tại rạp Cinéma Palace, chỉ mời mấy nhà văn-chương và mấy nhà báo-quán đến xem để nhờ các ngài bình-phẩm hộ trước khi đem ra chớp cho công-chúng coi.

Bản-quán chủ-nhiệm nguyên đã diễn quyển Kim-Vân-Kiều ra Pháp-văn, và đã ưng thuận để cho hiệu Indochine-Film trích lấy bản hoạt-ảnh này, trong tập dịch-văn ấy, thì cái việc bình-phẩm của bản-quán ngày nay lại là hơi khó.

Trước nửa nếu có chỗ nào phương hại đông sai, hoặc người đứng sắp bài chớp không được đúng nghĩa, thì sao không liệu từ khi còn cương đồng, còn đương chụp, lại cho đến bây giờ bản chớp đã hoàn-thành rồi mới chỉ-trích ra?

Số là lần này là lần thứ nhất mới có một bản chớp-bóng dùng một sự-tích Annam, dùng con-hát Annam đóng, lấy những nơi thắng-cảnh tự-nhiên của Annam làm cảnh-trí, là lần đầu. Cái nghề chớp bóng xưa nay người Annam chúng ta chưa từng biết; các phương-pháp, các lề-lối đều là phải tìn cậy ở nhà chuyên-môn Tây, người ta bảo thế nào là phải thì cứ thế mà làm. Những lề của mình góp vào cho nó hợp với sự-tích, hợp với phong tục Annam ta, thì cũng phải để tuỳ nhà chuyên-môn người ta lượng nghĩ mà châm-chước mà thôi, chứ mình không bắt-buộc được người ta phải theo như ý mình.

Vả bản chớp-bóng này, hiệu Indochine-Film làm ra cốt để chớp ra cho khách Âu-châu xem nhiều hơn là khách bản quốc, cho nên phần nhiều những chỗ mình ta cho là hay thì quí hiệu lạ bỏ đi không chụp, mà có nhiều cuộ lại thêm-thắt ra để người Âu-châu dễ hiểu.

Khi định chụp ra một bản chớp-bóng thì dai vẫn bao nhiêu phải tượng tình từ trước, đến lúc chụp xong lại phải khuôn cho ý số thước đã định trước rồi, thành ra có nhiều bỏi phải làm vắn tắt hoặc phải bỏ hẳn đi, khiến cho người thuộc truyện ngồi xem thấy nhiều chỗ sai ngữa, mà lại thiếu đứt mất hai ba chỗ rất hay rất thú của mình.

Nói tổng lại thì cái tinh-thần truyện Kim-Vân-Kiều ở trong bản chớp-bóng này mất cả, chỉ còn trơ có mấy cách hoạt-động để hiểu nhờ cho con mắt những người không có cảm-tình gì với truyện Kim-Vân-Kiều mà thôi.

Khi bản quán chủ nhiệm xem chớp thử một lần đầu rồi, cũng đã có thư trích với hội Indochine-film như thế.

Qui hội chủ nhiệm có bảo cho nghe mới lẽ làm sao mà sửa đổi đi không được, bản quán chủ-nhiệm thật không am-hiểu nghề chụp hoạt-ảnh, cho nên qui ông nói vậy thì biết vậy, chỉ xin để lại cái nhan là:

KIM VÂN KIỀU

Conte annamite

Extrait du grand roman populaire de Nguyễn-Du

có ý nói đấy là một câu chuyện bày đặt trích ở trong truyện Kim Vân Kiều ra, chứ không phải là chính truyện Kiều.

Kỳ đến hôm qua bản-quán chủ-nhiệm đi xem, thấy các quí quan khen là hay, là được, thì cũng mừng cho qui-hội đã khéo thừa được một sự hiểu sai truyện Kim-Vân-Kiều mà làm nên được một bản chớp bóng hay.

Bao nhiêu câu ngợi khen ấy đều là của qui-hội và của phường hát đông trò được hưởng cả, chứ bản-quán chủ-nhiệm thì thật không dám lĩnh câu nào.

Mà cái vẻ đem truyện Kim-Vân-Kiều ra phô với làng văn Thế-giới bằng phép chớp-bóng bản quan phải coi như vẫn chưa có ai thí-nghiệm cả.

(Xem trang thứ tư).

HỎI BÁO NAM PHONG

Xem NAM-PHONG số 77 vừa rồi thì biết ông Tùng-Vân tài nghề thảo chương-trình theo lối hài-văn. Thiềm-chức muốn nhờ ông thảo giúp cái chương-trình cuộc thi rượu. Cô-nhân (để biết là ông bà nào) có câu rằng:

« 婆婆世界人如蚁 »

« 逐戲爭章我亦迷 »

« Thế giới mùa-mênh người dờ ngủ,

« Văn-chương pha-riễu tớ ra hề. »

Ông Tùng-Vân nghĩ sao? chỉ xin ông nhớ cho rằng ai chiếm được giải quán quân, kinh biếu một trăm cuốn Tài-sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân), mỗi cuốn giá 0 $ 90.

Hi-đình, Nguyễn-văn-Tôi

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

CỬU MỸ ĐOẠT PHU

Cứ tối thứ bảy mới diễn, trò diễn làm 6 tối mỗi tối đi ẩn hai hồi. Lẽ ra từ bữa nay là 4 tuần rồi vì có sự ngăn trở phải hoãn, vậy tối thứ bảy 15 tháng ba tây này mới diễn tích thứ ba tiếp theo 4 hồi trước.

Tích hát có 9 vai đào chính và mấy vai hề. . . các quí khách đã xem 4 hồi trước tưởng cũng đã biết qua các hay trong truyện, vậy muốn cho rõ ràng đầu đuôi câu truyện xin các ngài chớ nên bỏ sót những hồi tiếp theo.

Tích thứ ba hồi thứ 5 thứ 6 có mấy câu rằng:

Giết người thế cũng nên khen.
Nào ai tỏ mặt biết tên Cát-Tùng.
Khuôn thiêng đã đúc ánh hùng.
Rõ ràng tiết nghĩa thủy chung một nhà.

Tối thứ bảy 15 mars 1924

CỬU MỸ ĐOẠT PHU

Tích thứ ba hồi thứ 5 thứ 6

(Tiếp theo 4 hồi trước)

Tối chủ nhật 16 mars 1924

CỦA THIÊN GIẢ ĐỊA

Chữ rằng bần tiện chi giao.
Dưới giầy có đất trên cao có giời.
Quan sang gì đẹp ở đời.
Phần ai đó biết đẹ giời cho ai.

Tối thứ hai 17 mars 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

NGƯỜI TIÊN MANG LỐT HỒ

(Hát cheo)

Tích thứ hai:

VÕ-TÒNG SÁT TẨU

(Trẻ-con diễn)

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

Máy nói số 248

Hiệu lối mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2945 **MẬU-THỊNH kính cáo.**

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cao-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

So 83

BÌNH SƠN LĂNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lấp lấu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hẳn-hào xắc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Nàng *Lãnh-giáng-tuyết* nói:

— Đã vâng lời lão-gia mà xá tội hẳn thì tha cho hẳn ra đi.

Nàng *Sơn-đại* nói:

— Trong bụng hẳn dẫu dốt dặc, nhưng hẳc biết mượn người làm thay để cho đẹp mặt, thế thì cái mặt hẳn cũng là mặt hay chữ!

Nói xong, truyền bảo các nữ-tỳ lấy bút mực vẽ vào mặt *Trương-di*, Nàng *Sơn-đại* nói:

— Vẽ vào mặt nó, để khiến thiên-hạ biết nó là tay tài-tử!

Trương-di qui ở dưới đất, trông thấy nàng *Sơn-đại* buông bỏ cái roi kim-như-ý, mới được yên lòng, liền nói:

Bảo *Trương-di* vậy trông thấy ngự thư không lạy, dám tự-tiện lên *Ngọc xích-lâu*, xúc-phạm tiểu-thư thì xin cam tội, chứng nếu bảo rằng nhờ người làm văn thay thì *Trương-di* này dẫu chết cũng không chịu phục.

Nàng *Sơn-đại* và nàng *Lãnh-giáng-tuyết* nghe nói, đều cả cười mà đứng dậy. Nàng *Sơn-đại* nói:

— Người tá-gả cho nhà người, ta đã bắt được rồi, lại còn già mồm cãi!

Trương-di nghe nói yên trí là *Tống-tin* đã bị bắt, mới sợ-hãi luống-cuống, không dám nói chi nữa. Nàng *Sơn-đại* truyền nữ-tỳ lấy bút mực vẽ đầy vào mặt *Trương-di* mà bảo rằng:

Hôm nay ta hãy tha cho ra, nếu lần sau còn dám đến đây quấy nhiễu nữa thì ta sẽ tuân lời thánh-chỉ mà đánh chết!

Trương-di nghe nói được tha, vội-vàng đứng dậy mà thưa rằng:

Hôm nay tôi bị một bữa khốn-khổ như thế này, lần sau còn dám đến đây quấy-nhiễu làm chi nữa!

Nàng *Lãnh-giáng-tuyết* đứng bên, liền nói đùa rằng:

Can chi mà kêu khổ! Trong bụng nhà-ngươi không có một giọt mực nào đem đến, mà bây giờ được đầy một mặt mực, còn kêu khổ nỗi gì!

Nàng *Sơn-đại* nghe nói, không thể nhịn cười được. *Trương-di* được tha lên-đi đi tuốt xuống đến dưới lầu, mấy tên người nhà *Trương-di* trông thấy chủ mặt mũi nhem-nhèch, vội-vàng lấy vạt áo lau chùi, nhưng áo khô không dấp nước, chùi sao cho sạch, càng chùi càng nhem-nhèch khó coi.

Trương-di không biết làm thế nào, lấy tay vùng mặt, tủi thẹn bước ra. Cũng chẳng còn mặt mũi nào mà vào cáo-từ *Sơn-hiền-nhân* nữa, cứ một mạch đi thẳng ra ngoài đường cửa, bảy giờ mới được yên lòng.

Trương-di nghĩ thầm: Vừa rồi nàng nói là nàng đã bắt được người tá-gả cho ta, nếu vậy thì *Tống-tin* cũng bị bắt rồi! Bây giờ nàng đã tha cho ta ra, chẳng hay còn *Tống-tin* ka thế nào? *Trương-di* đi được mấy bước nữa, vòng quanh cái ngõi thì bỗng thấy *Tống-tin* đang đứng ở đấy ngẫn ngơ cho đợi.

Tống-tin trông thấy *Trương-di*, vội-vàng đón ma bảo rằng:

— Tôi mừng cho đại-huynh! Thế ra nàng không khảo sát văn-thơ gì cả.

Trương-di kinh-ngạc mà hỏi rằng:

Thế ra đại-huynh không bị bắt à? Hay là bắt rồi lại mới tha đó?

Tống-tin nói:

Ô-hay! ai bắt được tôi! Tại sao mà đại-huynh hốt hoảng như thế? Trên mặt đại-huynh, có sao lại nhem-nhèch thế kia?

Trương-di dằm chân mà rằng:

— Khổ quá! nói không xiết được! để tìm một chỗ nào vào ngồi thư thả sẽ nói.

Hai người cùng lên kiệu đi. Đi được mấy dặm, *Trương-di* trông thấy bên đường có một cái tửu-quán phong-quang tĩnh-mịch, liền bảo dừng kiệu, cùng *Tống-tin* bước vào. Cái tửu-quán ấy có hai tầng. *Trương-di* lười không chịu lên lầu, mới vào ngồi một cái phòng lớn ở phía dưới lầu, trước hết hãy gọi lấy chậu nước rửa mặt, rồi sau mới uống rượu.

Khi uống được mấy chén rượu, *Tống-tin* liền hỏi:

— Tại sao mà đại-huynh khổ-sở như thế?

Trương-di thở dài một tiếng mà rằng:

— Đại-huynh lại còn hỏi! Thật là đại-huynh hại người vô cùng!

Tống-tin nói:

— Tôi làm gì mà bảo tôi hại người!

Trương-di nói:

— Tôi nhờ đại-huynh làm thơ hộ là muốn đại-huynh làm cho một bài thơ hay, ý nghĩa rõ ràng, không hồ đại huynh làm thế nào nó khiến cho người ta cười riễu tôi mãi! Tôi nhờ đại-huynh làm thơ hộ, nguyên là một việc bí mật giấu-diếm, cớ sao đại-huynh lại nói cho nàng biết để bêu xấu tôi?

Tống-tin nói:

Ma làm hay sao thế! Tôi đương ngồi chờ đợi hàng nửa ngày trời, chẳng thấy tăm-hơi gì, nào ai đưa thơ cho tôi làm?

Trương-di nói:

Bây giờ lại cứ nói thế! Thơ làm gấp tôi, tôi đã viết nộp rồi, cớ sao lại bảo rằng không?

Tống-tin nói:

Tôi làm những thế nào?

Trương-di nói:

Tôi không thuộc cả, nhưng cũng còn nhớ lõm bõm: Ấy gì, ấy gì, ấy gì *liễu*, lại ấy gì, ấy gì, ấy gì *miên*... Nếu không phải đại-huynh làm thì lấy ở đâu ra!

Tống-tin nói:

— Khéo đỗ oan cho tôi chưa! Nào có ai bảo tôi làm thơ-hầu gì đâu!

Trương-di nói:

— Tôi sai đứa tiểu-đồng đem ra mà!...

Tống-tin nói:

— Gọi đứa tiểu-đồng vào đây xem nào!

Trương-di vội-vàng gọi đứa tiểu-đồng vào hỏi, thì đứa tiểu đồng lẫn ở phía ngoài, không dám tiến vào. Sau cho gọi mãi, đứa tiểu-đồng bất-đắc-dĩ mới phải tiến vào đứng ở phía trước mặt.

Trương-di hỏi:

Thơ của *Tống* tiên-sinh làm, có phải mày đem vào đó không?

Tống-tin nói:

Ta làm thơ đưa cho mày bao giờ?

Đứa tiểu đồng thấy hai người hỏi vặn, sợ hãi luống-cuống, không biết nói thế nào. *Trương-di* thấy đứa tiểu đồng nín lặng, nét mặt tái mét, liền tát cho mấy cái mà bảo rằng:

Dễ thường thằng chó chết này nó không đem thơ ra cho *Tống* tiên-sinh rồi!

Đứa tiểu-đồng bị đánh, mới thú thật rằng:

— Thơ ấy quả không phải là *Tống* tiên-sinh làm!

Trương-di kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— Nếu không phải *Tống* tiên-sinh làm thì là ai làm?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Tiệc tiễn hành. — Chiều hôm 14 mars tại sân danh quần của Hội *Tennis Club* Hà đông có đặt tiệc *champagne* để tiễn chân ông Hoàng-ngọc-Châu, tham tá tòa Sứ hồi-trưởng cựu, nay đổi đi tòng sự tỉnh Nam-định. Khi các hội-viên đã lai đông đủ, ông Hiệp thay mặt hội, nói mấy lời chúc ông lên đường bình-an và cảm tạ cái công lớn của ông cho nên hội mới thành lập được cái sân đánh quần này. Ông Châu lấy làm cảm động lắm, có đáp lại mấy lời, mà có một câu làm cho anh em trong hội phải gửi tặc lâu dài: « Tôi bước chân ra đi chỉ tiếc nhất là bàn quần thôi ». Tại sao vậy? vì cách thể-thao này rất tao-nhã thanh-thú có ảnh-hưởng đến dưỡng trí-dục, theo câu tục-ngữ La-tinh « mens sana in coupore sano » bổ ích sức khỏe và lại là một nơi cho các bạn đồng-chí được dịp họp tập tiêu khiển để trao đổi ý kiến hay cho nhau nữa. Như vậy thì ai là người biết cầm cái vợt (raquette) mà vì việc quan phải xa cách bàn quần cũng phải ngậm ngùi nếu nước bàn quần vậy! Các hội-viên cũng nâng cốc rượu cỏn con mà cực vui về chúc tụng ông Châu [illegible] khôn xiết kể.

Kim-Xuyên lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Chết đuối. — Có một cô nữ học sinh trường Hồng khanh, chiều hôm 12 mars hồi 1 giờ rưỡi đi đò trên Hương giang ở phía dưới cầu Clémenceau, chẳng may ngã xuống sông chết. Mãi đến 3 giờ mới tìm thấy xác.

Hiệu GIỤ-ICH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dấu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2035

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾ

soạn

Giá 0$20 *một quyển*

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có viên ni viết thư đòi hỏi báo-quán, thì cúc biết cái sở in ấy tờ giấy gửi báo, cộc lắ gửi cho bản-quán cái giấy quảng ấy, để cho người làm để tiện kiểm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thấn quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Kính deo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính deo mắt cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu-cố cho.

Vạn tạ

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, 49

HANOI

2003

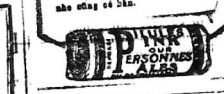

Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng nọ tật khác làm cho [illegible] phải dùng thuốc làm cho khí huyết được chong sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất đàn bà lắm. Vì vậy thuốc Pilules-Pink có những công-hiệu làm cho, như là sinh huyết và bổ gân. Vị thuốc ấy, đã không mảnh-hiệu quả, mà lại phải bài bổ các cơ thể yếu đuối, làm nhẹ yên-đông luôn.

Thuốc Pilules-Pink thường công cả **sửa bệnh huyết suy, bệnh** mạnh-bàng **bệnh yên-gân, bệnh** huy-nhược **bệnh run-gân, bệnh tinh** thần hỗn quyện, **nhất là bệnh** không ngủ, **bệnh** tiêu-hóa không đều hòa **và bệnh** ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nhà **công có bán.**

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng **bệnh** như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ **hoa-hồng.**

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ VÀ NHỮNG BỆNH ĐAU THẦN-KINH CỦA ĐÀN BÀ

Chỉ sức khỏe của đàn bà con gái là [illegible] ở bộ thần-kinh. Nếu đã mắc phải bệnh không ngủ, bệnh đật mình, bệnh hay nằng nặng, bệnh thường gáu, bệnh [illegible] ngực, bệnh buồn rầu, bệnh khó thở, bệnh đau đớn, bệnh bức rức, các bệnh đó thường chuyển sang bệnh đau dạ dày như thế thì nên uống thuốc *Neurinase*. Thuốc *Neurinase* này sẽ giúp cho đàn bà khỏi [illegible] ấy tìm thấy sự mạnh khỏe.

Ở các xứ ông bà nên dùng thuốc *Neurinase* này kẻo ngã được ngay đó.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2050

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyến các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2055

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

THUẬN-THÀNH

BOITIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố.

Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

2090

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, rồi thì đóng lần 25 tháng mỗi tháng 1 quan. Nếp tiền đến, liền được ngay cái vé, riêng mình có quyền bán-hán cả vé [illegible] để lĩnh. Mỗi chỉ chịu sinh danh điện một tí, tính kẻo như không ngại đến, mà đã được dự các cuộc rút số, tại được cả quyền mỗi tháng một vé [illegible] vé, quyền sinh [illegible].

Vé thường: Normal, mỗi năm làm kỳ rút cuộc rút số 4 lần 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octob e 1er Novembre

Mỗi lần rút số có:

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số tiêm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất số càng để trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số ấy, nên gửi 20 quan cho đại-biểu nhất

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paradère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán vé này [illegible] được để điều chắc chắn.

NHÀ CHẾ-TẠO

Các thứ mũ bằng NỨT CHAI (Liège)

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont-en-bois, 74-76

HANOI

2042

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酯補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bao-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

餐膳午吉啦每吉啦沒嶼鬻欲啖稍

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2000

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 貴

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門號海行內河東京

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ hạng, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

● Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh xảo, thiên đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các qui-khách có lòng chiếu cố thì mua đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật cần-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi

2025